

**SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET**

Stručni studij

**REGULACIJA BRZINE VRTNJE ISTOSMJERNOG
KOLEKTORSKOG MOTORA UPORABOM
DIGITALNOG PID REGULATORA**

Završni rad

Josip Čorak

Osijek, 2015.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Zadatak i organizacija rada	1
2. Istosmjerni motori i regulacija brzine vrtnje.....	2
2.1. Istosmjerni motori.....	3
2.2. Matematički model istosmjernog motora	4
2.3. Regulacija brzine vrtnje	5
2.4. PID regulator.....	6
2.4.1. Ugađanje PID regulatora.....	9
3. Sustav upravljanja brzinom vrtnje istosmjernog motora	11
3.1. Strukturni ustroj	11
3.2. Upravljačka funkcija (Blok dijagram algoritma upravljanja).....	12
3.3. Izrada upravljačkog sustava.....	13
3.3.1. Mjerna osjetila	16
3.3.2. Aktuator	17
3.3.3. Mikroupravljački sustav.....	19
3.3.4. Komunikacijski sustav	22
3.3.5. Izlazni stupanj sklopa za upravljanje	22
3.3.6. Algoritam upravljanja (upravljačka funkcija - detaljno)	24
3.3.7. Softverska simulacija rada sustava	24
3.4. HMI sučelje.....	26
3.4.1. Blok dijagram aplikacije	28
3.4.2. I/O interakcija	28
4. Testiranje i validacija funkcionalnosti	30
4.1. Testni postav	32
4.2. Rezultati testiranja i analiza rezultata	33
4.2.1. Ručna metoda, 4000 okr/min, $K_p=0,0021$, $K_i=0,00168$, $K_d=0,00045$	33
4.2.2. Ziegler-Nicholsova metoda, 4000 okr/min, $K_p=0,048$, $K_i=0,48$, $K_d=0,0012$	36
4.2.3. Ručna metoda, 8000 okr/min $K_p=0,007$, $K_i=0,0044$, $K_d=0,00046$	39
4.2.4. Ziegler-Nicholsova metoda, 8000 okr/min $K_p=0.03$, $K_i=0.33$, $K_d=0.00067$	42
5. Zaključak.....	46
Literatura.....	47

Sažetak	48
Životopis	49
Prilog 1: Tablica komponenti elektroničkog sklopa	50
Prilog 2: Programski kôd	51

SAŽETAK

Naslov: „Sustav upravljanja brzinom vrtnje istosmjernog kolektorskog motora uporabom mikroupravljačkog sustava.“

Sažetak:

U ovom radu opisan je način regulacije istosmjernim motorom pomoću mikroupravljačkog sustava. Razvijen je i izrađen je elektronički sklop sa mikroupravljačem koji je programiran da upravlja brzinom vrtnje motora proporcionalno-integracijsko-derivacijskom regulacijom. Na osovini motora je ugrađen senzor broja okretaja koji čini povratnu vezu pomoću koje se softverskim putem zatvorene petlje i algoritma PID vrši se regulacija u realnom vremenu. Pulsno širinska modulacijom izlaznog signala elektromotoru se definira naponska razina. Zbog poboljšanja karakteristike odziva PID regulacije korištene su dvije metode ugađanja parametara regulacije. To su ručna metoda i Ziegler-Nicholsova metoda. Rezultati dobiveni ovim metodama su međusobno uspoređeni i prilagođeni najboljem odzivu sustava.

Ključne riječi: mikroupravljač, PID regulacija, PWM pulsno širinska modulacija, istosmjerni elektromotor.

Title: „Speed control of DC commutator motors using microcontroller system.“

Abstract:

This paper describes how to control a DC motor using microcontroller system. It was developed and designed electronic circuit with a microcontroller that is programmed to control the motor speed proportional-integration-derivative regulation. On the motor shaft is fitted speed sensor that makes the feedback by which the software via a closed-loop algorithm and PID control is performed in real time. Pulse width modulation of the output electric motor is defined voltage level. To improve the response characteristics of PID control are used two methods of tuning the parameters of regulation. These are the manual method and Ziegler-Nichols method. The results obtained by these methods were compared and adjusted to the best response system.

Keywords: microcontroller, PID regulation, PWM pulse width modulation, DC electromotor.